

Statenvoorstel 68/19 A

Voorgestelde behandeling :
Procedurevergadering : 3 februari 2020
PS-vergadering :

Onderwerp

Inpassingsplan "Natuurgebied Westelijke Langstraat"

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Gedeputeerde Staten stellen Provinciale Staten voor om herstelmaatregelen te nemen voor het Natura 2000 -gebied 'Langstraat' en hiervoor het provinciaal inpassingsplan "Natuurgebied Westelijke Langstraat", vast te stellen. Daarnaast zijn in het Inpassingsplan gronden opgenomen voor de bescherming en realisatie van het Natuur Netwerk Brabant.

Het voorstel

1. Overeenkomstig het voorstel van Gedeputeerde Staten het provinciaal inpassingsplan 'Natuurgebied Westelijke Langstraat', digitaal vervat in het GML-bestand Plan IDN: NL.IMRO.9930.ipNatuurWLangstr-va01 en de bijbehorende toelichting, inclusief de nota van zienswijzen en nota van wijzigingen, gewijzigd vast te stellen;
2. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen en de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp, zoals opgenomen in de nota van zienswijzen "Natuurgebied Westelijke Langstraat" en de nota van wijzigingen "Natuurgebied Westelijke Langstraat";
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 3.1 en 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening;
4. Gedeputeerde Staten op te dragen het Natuur Netwerk Brabant in de Interim omgevingsverordening Noord- Brabant te herbegrenzen.

Aanleiding

De percelen in het inpassingsplan zijn nodig om instandhoudingsmaatregelen te nemen voor het gebied Westelijke Langstraat te Waalwijk. De bescherming van dit belangrijk Natura 2000-gebied vloeit mede voort uit de in 1992 vastgelegde

Europese Habitatrichtlijn. Om de noodzakelijke herstelmaatregelen te kunnen uitvoeren moeten deze gronden een natuurbestemming krijgen. Daarnaast zijn in het plan gronden opgenomen voor de bescherming en realisatie van het Natuur Netwerk Brabant.

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

In onze [Statenmededeling van 12 december 2016](#) hebben wij uw Staten medegedeeld dat voor het gehele onbebouwde gebied 'Westelijke Langstraat' een PIP wordt ingezet. De inzet van het PIP is samen met gemeente Waalwijk bepaald. Op 31 augustus 2018 hebben uw Staten op grond van de Wet ruimtelijke ordening een coördinatiebesluit genomen voor PAS Westelijke Langstraat, Waalwijk ([Besluit 41/18](#)).

In de [Statenmededeling van 23 april 2019](#) hebben wij u geïnformeerd over de vaststelling van het ontwerp PIP en de vrijgave voor zienswijzen.

Voor de gebieden 'Leegveld' en 'Oude Strijper Aa', als onderdeel van de Natura 2000-gebieden, zijn de inpassingsplannen respectievelijk in december 2018 en december 2019 vastgesteld door uw Staten.

In de voorbereiding van het inpassingsplan is overleg met de betrokken gemeente Waalwijk en andere besturen gevoerd. Het plan heeft in ontwerp ter inzage gelegen en iedereen kon reageren. Ook is het bijbehorende milieueffectenrapport (MER) inclusief aanvulling afgerond. Van belang is dat de opgenomen inrichtingsmaatregelen zijn gebaseerd op het inrichtings- en peilenplan als onderdeel van het PIP.

Voor de gronden grenzend aan het PIP is een afzonderlijk Projectplan Waterwet opgesteld om de effecten van het PIP te mitigeren.

Gevraagd wordt het inpassingsplan vast te stellen. Met bijgevoegde link www.brabant.nl/ipNatuurWLangstraat is het plan in te zien, inclusief de bijlagen, zoals MER rapport, inrichtingsplan, peilenplan, achtergrondrapporten en de nota's van zienswijzen en wijzigingen.

Bevoegdheid

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is Provinciale Staten bevoegd om het inpassingsplan vast te stellen. Gedeputeerde Staten bereiden het PIP voor.

Doel

Met het vaststellen van het provinciaal inpassingsplan krijgen de gronden de juiste (natuur)bestemming.

Argumenten**1. Vaststellen van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP)****1.1. Noodzakelijk voor instandhoudingsmaatregelen**

Om de noodzakelijke instandhoudingsmaatregelen in het Natura 2000-gebied 'Langstraat' te kunnen uitvoeren moeten diverse gronden de juiste natuurbestemming krijgen. In het provinciaal inpassingsplan zijn deze bestemmingen opgenomen en worden de maatregelen mogelijk gemaakt.

Het plangebied van het PIP is gelegen tussen Waspik en Waalwijk en omvat gronden met een oppervlakte van circa 670 hectare vrijwel geheel gelegen in het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Het Natura 2000-gebied Langstraat bedraagt circa 506 hectare. In het PIP hebben niet alle gronden een natuurbestemming maar worden in een later stadium ingericht. Deze agrarische gronden met natuurwaarden kunnen worden gewijzigd in een natuurbestemming als daarover met de grondeigenaar overeenstemming is en derhalve op basis van vrijwilligheid. In het PIP komt de bevoegdheid voor wijziging toe aan het college van Gedeputeerde Staten.

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

1.2. Het PIP is een effectief planologisch instrument

Met het Rijk en andere provincies is bepaald dat de herstelmaatregelen voor fase 1 uiterlijk in juni 2021 zijn gerealiseerd. De provincie voert samen met het Rijk een aantal natuurwetten uit. Het provinciaal belang bij het behalen van de doelen uit de Wet Natuurbescherming en het NNB is daarom evident. Het PIP sluit daarmee aan bij de te behalen provinciale doelen.

1.3. De natuurbestemming in het PIP heeft nut en is noodzakelijk

De natuurbestemming is nodig om hydrologische en ecologische maatregelen te nemen, en/of de effecten daarvan planologisch vast te leggen en te beschermen. Daarmee worden de vastgestelde natuurdoelen bereikt en op basis daarvan een toegesneden natuurbestemming toegekend.

- Natuurgebied Westelijke Langstraat

De Westelijke Langstraat is een bijzonder en waardevol natuurgebied in de gemeente Waalwijk met veel natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Het gebied is een ontgonnen laagveenvlakte en een restant van een oud slagenlandschap met zeer lange en smalle graslanden begrensd door elzenhagen. Rond het jaar 1900 was de Westelijke Langstraat vanwege de unieke ligging en ontstaansgeschiedenis op de grens van zand- en zeekeigronden, een van de rijkste natuurgebieden in Nederland. Door landbouwactiviteiten, industrie en verkeer is de natuur sterk achteruitgegaan. Door de aanwezige en waardevolle natuur is de Westelijke Langstraat op grond van de Habitatrichtlijn in juni 2013 aangewezen als Natura 2000-gebied Langstraat. Daarnaast is het gebied opgenomen in het NNB.

- Natura 2000-beheerplan

Na de aanwijzing van het gebied is voor het Natura 2000-gebied Langstraat op 5 april 2018 het beheerplan 'Langstraat' vastgesteld. Hiervoor is een procedure gevolgd met inspraak, zienswijze en beroep. In het beheerplan is een totaalpakket aan maatregelen opgenomen om het Natura 2000-gebied te ontwikkelen. Onderdeel is mede de (voorheen PAS-) gebiedsanalyse waarin de habitattypen vermeld met een negatieve trend, deze typen worden veelal bedreigd door verdroging en/of vermessing. In overleg met de terreinbeheerders en het waterschap zijn de herstelmaatregelen benoemd die nuttig en noodzakelijk zijn voor het behoud van deze bedreigde habitattypen. Voor het

gebied Westelijke Langstraat betreft het maatregelen voor de instandhouding en herstel van o.a. kranwierwateren, blauwgraslanden, overgangs- en trilvenen en kalkmoerassen. Daarnaast worden ook de soorten, grote en kleine modderkruiper beschermd. Genoemde habitattypen en soorten zijn zowel in het aanwijzingsbesluit als in het vastgestelde Natura 2000- beheerplan opgenomen. De in het PIP opgenomen natuurbestemmingen zijn (mede) het gevolg van de doelstellingen in het beheerplan.

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

- Nodig voor het treffen van maatregelen binnen PIP-plangrens

Voor de onderbouwing van nut en noodzaak en de uitvoerbaarheid van de instandhoudingsmaatregelen is een MER, inrichtingsplan en een peilenplan opgesteld. Deze vormen een belangrijke basis voor het PIP. Het peilenplan beschrijft de aanpassing van de peilgebieden en daarbinnen te voeren oppervlaktewater peil in het kader van natuurherstel. Het inrichtingsplan is een uitwerking van het voorkeurs alternatief uit het MER en vormt de basis voor de aanleg of wijziging van o.a. alle waterstaatswerken in het gebied. Met het waterschap Brabantse Delta is een realisatieovereenkomst afgesloten ten behoeve van een goede afstemming voor de uitvoering van de maatregelen in het PIP. Nu het inrichtingsplan en het peilenplan deel uit maken van het PIP wordt voor het PIP- gebied door het waterschap Brabantse Delta wel een Peilbesluit genomen maar geen afzonderlijk Projectplan Waterwet (PPWW) vastgesteld. Buiten het PIP- gebied wordt, voor mitigerende maatregelen, door het waterschap op 26 februari 2020, wel een PPWW vastgesteld. Beide plannen en ingediende zienswijzen zijn vervolgens in samenhang behandeld.

- Milieueffectrapport

Er is een MER opgesteld voor het totale gebied Westelijke Langstraat zodat in de besluitvorming een volwaardige afweging van het milieubelang kan worden gemaakt. Uit het MER blijkt dat voor het herstel van en de uitbreiding van natuur in de Westelijke Langstraat verschillende maatregelen nodig zijn zoals het aanpassen van waterpeilen en inrichtingsmaatregelen. Voor de periode tot 2021 zijn de maatregelen nader uitgewerkt, deze gaan voornamelijk om het verhogen van de waterpeilen en het gedeeltelijk aanpassen van het watersysteem. Voor de periode na 2021 zijn alternatieven vergeleken en is een voorkeursalternatief uitgewerkt waarmee de gestelde doelen het best bereikt worden. Om negatieve effecten, vooral wateroverlast bij woningen (gelegen buiten het PIP), (agrarische) bedrijven en op landschappelijke en cultuurhistorische waarden, te verminderen zijn in het voorkeursalternatief extra maatregelen opgenomen. De Commissie voor de m.e.r. is van oordeel dat het MER en de aanvulling daarop (26 september 2019) voldoende informatie bevat om het milieubelang goed te kunnen meewegen in de besluitvorming over het inpassingsplan. In de aanvulling op het MER is de effectbeoordeling voor het landschap, cultuurhistorie en archeologie aangevuld per deelgebied. Tevens zijn aanvullende monitoring en mitigerende maatregelen opgenomen om de waardevolle landschappen te beschermen.

- Beschikbaar krijgen van gronden/onteigening

Een deel van de gronden in het gebied Westelijke Langstraat is al bestemd als 'Natuur' op basis van de geldende beheersverordening en bestemmingsplannen van de gemeente Waalwijk. Ook de reeds verworven NNB-gronden hebben eveneens een natuurbestemming gekregen. Zonder de in het PIP opgenomen nieuwe natuurbestemmingen kunnen de noodzakelijke herstelmaatregelen echter niet worden uitgevoerd. De natuurbestemming betreft de titel voor onteigening als niet op een andere manier de beschikking kan worden gekregen over deze gronden. Met alle eigenaren is gesproken en in veel gevallen zijn afspraken gemaakt over zelfrealisatie en/of verwerving. Niet alle gronden zijn echter beschikbaar. Onteigening is daarom niet uitgesloten. Voor de onteigening zal een separaat dossier worden voorgelegd.

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

1.4. PIP houdt rekening met gebiedsopgave

In het gebied Westelijke Langstraat werken de partners (gemeente Waalwijk, Staatsbosbeheer, waterschap Brabantse Delta en provincie Noord-Brabant) samen aan het behalen van de natuurdoelen in het gehele gebied. Daarnaast zijn ook de doelen ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water, natte natuurparel, biodiversiteit en leefgebieden, cultuurhistorie, landschap, archeologie, aardkundige waarden, recreatie en het oplossen/voorkomen toekomstige wateroverlast meegenomen in de planvorming. Middels een projectteam, ambtelijke stuurgroep en de stuurgroep Westelijke Langstraat, zijn alle partners in het plangebied nauw betrokken bij het opstellen van het inpassingsplan, het MER en alle overige plannen (zoals peilenplan, inrichtingsplan, monitoringsplan en projectplan Waterwet).

Naast de partners zijn er ook thematische werkgroepen samengesteld met bewoners en betrokken organisaties vanuit de streek zelf (zoals Agrarische Natuur Vereniging, platform Waspik, IVN en Heemkunde kring). In deze werkgroepen zijn initiatieven uitgewerkt voor het behouden en ontwikkelen van bijvoorbeeld cultuurhistorische elementen en particulier natuurbeheer. Waar mogelijk zijn deze initiatieven meegenomen in de plannen.

1.5. Reactie Brabant advies

In de brief van 25 juli 2019 geeft Brabant Advies een achttal aandachtspunten mee. Een aantal aandachtspunten overstijgt de mogelijkheden en het doel van het PIP. Zo kan het PIP niet voorzien in bronmaatregelen buiten het plangebied, zoals verkeersmaatregelen voor de A59 en niet op alle punten kan rekening worden gehouden met nog niet concrete inzichten omtrent klimaatverandering. De aandachtspunten met betrekking tot communicatie over de positieve effecten van natuur op de gezondheid, klimaatrobuustheid/water systeem op orde, hebben in de procedure reeds bijzondere aandacht en daarmee is in het proces rekening gehouden.

1.6. Het plan wordt digitaal vastgesteld

Conform de verplichting in de Wet ruimtelijke ordening wordt het

Inpassingsplan 'Natuurgebied Westelijke Langstraat' digitaal vastgesteld.
Daartoe is een unieke codering aangemaakt voor het plan, zodat is te bepalen welke versie van het plan uiteindelijk de versie is die is vastgesteld.

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

2. Instemmen met de beantwoording van de zienswijzen

2.1. Zienswijzen

Er zijn 75 zienswijzen ingediend, waarvan één niet-ontvankelijk vanwege het indienen buiten de termijn. De tegen het PIP ingediende zienswijzen zijn vervat in een afzonderlijke nota van zienswijzen. Op basis van de ingebrachte zienswijzen wordt vooral aandacht gevraagd voor de mogelijke gevolgen van schade, wateroverlast, de leefbaarheid van het gebied, begrenzing plangebied, nut en noodzaak en de PAS uitspraak van de Raad van State. Tevens is een nota van wijzigingen opgesteld deze bevat zowel de ambtshalve wijzigingen als de wijziging van het PIP naar aanleiding van ingebrachte zienswijzen. Tevens is vanwege de verweving van plannen en besluiten en de inzichtelijkheid voor bezwaarmakers een samengestelde nota van zienswijzen per bevoegd gezag beschikbaar.

2.2. Enkele zienswijzen en ambtshalve overwegingen hebben wijzigingen tot gevolg

Op enkele percelen is de verbeelding onder meer gewijzigd om opgenomen bestemmingen en PIP- begrenzingen te herstellen en daarmee tegemoet te komen aan belangen van reclamanten. In veel gevallen gaat het om een goede afstemming tussen woon- en leefklimaat van aanwonenden en de te ontwikkelen natuurbelangen. Het als bijlage van de planregels opgenomen inrichtingsplan is ook naar aanleiding van zienswijzen gewijzigd. Vanwege de uitspraak van de Raad van State over het PAS zijn de herstelmaatregelen niet meer gekoppeld aan het PAS. De plannaam, regels en toelichting van het PIP zijn daarom gewijzigd ten opzichte van het ontwerp. De plannaam van het PIP is gewijzigd in 'Natuurgebied Westelijke Langstraat'. Tevens wordt de toelichting onder meer aangevuld op actuele provinciale regelgeving.

3. Exploitatieplan

3.1 Exploitatieplan is niet noodzakelijk

Het PIP heeft betrekking op natuurontwikkeling. De daarmee samenhangende bouwwerken vallen niet onder de categorie bouwplannen die genoemd is in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening.

4. NNB

4.1 Herbegrenzing NNB

Enkele percelen zijn in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant nog niet als NNB begrensd. Gelet op de toekomstige bestemming moeten deze gronden binnen het NNB worden opgenomen. Verder blijkt uit onderzoek dat er geen redenen zijn het NNB op enkele percelen te handhaven. Voorgesteld wordt deze gronden te verwijderen uit het NNB en de Interim omgevingsverordening hierop aan te passen.

Kanttekeningen

1.1 Maatregelen binnen het PIP hebben effecten op de omgeving

Het is niet uitgesloten dat maatregelen binnen het PIP lokaal tot wateroverlast kunnen leiden buiten het PIP maar waarvoor geen wijziging van de bestemming noodzakelijk is. Daarom is voor een gebied, grenzend aan het PIP, door het waterschap Brabantse Delta een Projectplan Waterwet opgesteld voor de maatregelen die lokaal uitgevoerd moeten worden om wateroverlast te voorkomen. Het Algemeen Bestuur van het waterschap Brabantse Delta heeft naar verwachting op 26 februari 2020 een besluit genomen over de vaststelling van het Projectplan Waterwet en de daartegen ingediende zienswijzen. Beide plannen en ingediende zienswijzen zijn in samenhang behandeld.

1.2 Commissie m.e.r. aandachtspunten

Naar aanleiding van de binnengekomen zienswijzen tegen het PIP vraagt de commissie aandacht voor:

- De monitoring van de aangekondigde maatregelen tegen de te verwachten wateroverlast.
Er is een Projectplan Waterwet opgesteld waarin specifiek op de gebieden buiten het PIP waar wateroverlast wordt verwacht maatregelen zijn bedacht. Ook dit plan heeft ter inzage gelegen. Daarnaast zal op basis van monitoring het gehele systeem nauwlettend worden gevolgd en waar mogelijk worden bijgestuurd indien dit geen negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen.
- Het monitoren van een toename van muggen en knutten en zonodig bij de nadere uitwerking aandacht te besteden aan extra maatregelen.
Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is een aanvullend onderzoek uitgevoerd door Wageningen Environmental Research. Dit onderzoek is toegevoegd als bijlage bij de toelichting van het PIP (Verdonschot, 2019). In het onderzoek worden maatregelen aanbevolen om de muggen- en knutten overlast zo veel mogelijk te beperken. Deze maatregelen (geen water op maaiveld in april/ mei, geen voedselrijk gebiedsvreemd water in laten en zoveel mogelijk schrale condities creëren) zijn vanwege het detailniveau uitgewerkt in de inrichting en het beheer. Er wordt een loket ingericht waar klachten over mogelijke overlast van insecten kunnen worden gemeld.

Financiën

Er wordt met dit voorstel geen financiering gevraagd.

Europese en internationale zaken

Er is geen staatssteun risico of andere Europese risico's.

Planning

Op 31 augustus 2018 hebben uw Staten op grond van de Wet ruimtelijke ordening een coördinatiebesluit genomen. In het genoemd besluit zijn onder meer het Projectplan Waterwet, Peilbesluit, Ontheffing Wet natuurbescherming

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

en melding Ontgrondingsvergunning aangewezen. Na het besluit tot vaststelling van het PIP wordt deze gepubliceerd conform de wettelijke vereisten, waarbij de planning is deze publicatie uiterlijk medio maart 2020 af te ronden. Het Inpassingsplan, Projectplan Waterwet, partiële herziening van het Peilbesluit en de ontheffing Wet natuurbescherming worden in verband met de gecoördineerde procedure gelijktijdig ter inzage gelegd. Belanghebbenden hebben vervolgens 6 weken de mogelijkheid om beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in te stellen.

Datum

20 januari 2020

Documentnummer

GS: 4593035

PS: 4643065

Bijlagen

1. Nota van beantwoording zienswijzen
2. Nota van wijzigingen Natuurgebied Westelijke Langstraat;
3. Reactie van de Provinciale raad voor de leefomgeving (Brabant Advies);
4. Advies over het milieueffectrapport van de Commissie voor de m.e.r.;

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer H.J. van Herk, (073) 681 29 61,
hvherk@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw A.J. Eliazer, (073) 681 24 35, aeliazer@brabant.nl.